

Festivalul spectacolelor
pentru
tineret și copii*Piatra Neamț, 24 octombrie-1 noiembrie*

Printre manifestările culturale de anvergură națională care încep să aibă tradiție, Festivalul spectacolelor pentru tineret, de la Piatra Neamț, continuă să nu cunoască oboseala și rutina. Așa cum au observat și participanții, proșpețimea, spiritul tineresc, au caracterizat și cea de-a șasea ediție. Entuziasmul contagios, buna dispoziție și optimismul au însoțit întreaga desfășurare, astfel că și manifestările mai puțin izbutite au fost receptate nu ca niște eșecuri catastrofale, ci doar ca inerente, remediabile imperfecțiuni.

Puterea de a fi mereu tânăr au demonstrat-o, în primul rând, gazdele, colectivul teatrului, care reușește să se primească mereu, atrăgând — pe măsură ce se desparte de anumiți membri ai săi — alte talente, sudindu-le printr-un sistem propriu, pe care, poate, nici un alt teatru nu-l cunoaște.

Ca întotdeauna, echipa de la Piatra Neamț a asigurat festivalului condiții excelente, creînd o anume atmosferă, un climat de efervescență culturală, favorabil celor mai îndrăznețe idei și experiențe.

Primul semn al îndrăzelii a fost puterea de a refuza propuneri de participare care nu se situau la nivelul competiției. Apariția pe afiș a unor autori ca Ovidiu și Terențiu, Shakespeare, și Swift, Charles De Coster, Caragiale și G. Călinescu, Evgheni Șvarț și Ion Druță, Teodor Mazilu, D. R. Popescu, Marin Sorescu și Ion Băieșu, demonstrează o selecție riguroasă, pe criteriul calității. Sigur, nu toate operele originale sau prelucrările reunite în această ediție sînt cu adevărat reprezentative pentru creația autorilor respectivi. Nu toate pot fi considerate ca potrivite pentru publicul tânăr. La această ediție, ca și la cele precedente, a fost

ridicată problema „adresei”, discutîndu-se mult despre caracteristicile modalităților teatrale care răspund interesului, aspirațiilor și capacității de receptare a spectatorilor din diferite grupe de vîrstă; fi-rește, fără să se poată ajunge la o concluzie, deși, în dezbateri, cîțiva buni cunoscători ai publicului tînăr (cercetătorii Constantin Schifirneț, Victor Ernest Mășek, profesorul Horia Deleanu, dramaturgii Radu F. Alexandru, Paul Cornel Chitic) au formulat observații demne de luat în considerație. În orice caz, datorită efortului organizatorilor, a funcționat criteriul sigur al valorii opereii.

Libertatea curajoasă a selecției s-a reflectat și în libertatea modalităților de expresie scenică. Spectacolele prezentate la festival aparțin celor mai diverse formule. Unele, cum era și firesc, au fost validate și răsplătite cu lauri, altele, respinse. Impresionant a fost, la această ediție, consensul aprecierilor. Foarte puține voci s-au ridicat să apere, pe baza dreptului opiniei personale, reprezentații care, revendicîndu-se de la viziuni regizorale îndrăznețe, conțineau inconsecvențe, incoerențe artistice, mai mult sau mai puțin flagrante.

Despre spectacolele care au figurat pe afiș, revista noastră și-a spus (sau își spune, chiar în numărul de față) cuvîntul. Dezbaterile au evidențiat talentele tinere, apte să adauge, în perspectivă, noi valori, edificiului teatrului românesc contemporan, să dezvolte creator ceea ce au preluat de la înaintași. Avem în continuare un contingent remarcabil de tineri și foarte tineri regizori cu o fermă atitudine civică, etică, cu solidă pregătire profesională, cu discernămint, care construiesc împreună un teatru de o nelimitată varietate stilistică, marcat de accente personale. Prin forța creatoare

și prin maturitatea manifestate la primele lor spectacole, s-au detașat net Victor Ioan Frunză și Dominic Dembinski. Fără a se intimida de falma strălucitelor ediții scenice anterioare (care ar fi putut să pară „definitive”) ale pieselor abordate (**Dragonul** și, respectiv, **Proștii sub clar de lună**), ei au știut să descopere și să reliefeze, printr-o formulă teatrală originală, sensuri latente, cu rezonanță profund actuală. **Contemporanii** lor mai virstnici au privit cu interes chiar și excedentul de imaginație manifestat în aceste montări; poate că au receptat, cîteodată, și cite o notă falsă; dar nimeni nu a rămas nepăsător la cutezanța intelectuală a celor doi premianți ai competiției, pe care nădăjduim să-i întîlnim la fel de îndrăzneți și de serioși, și în viitor. Spunem aceasta cu gîndul la speranța pe care și-au pus-o mulți și în precedentul contingent de tineri regizori, dintre care, în stagiunea trecută, s-au impus Florin Fătulescu și Radu Dinulescu; dar, la Piatra Neamț, meritoria intenție de a lansa texte românești inedite (**Dirijorul** — D. R. Popescu, **Paracliserul** — Marin

Sorescu) a intrat în conflict cu o tendință de exacerbare a personalității, cu ispita de a vizualiza excesiv, ceea ce a dus la îngheșuirea pieselor în tipare scenice prea strîmte (vezi cronicile din acest număr). Talentați și imaginativi, acești regizori par să nu țină seamă de „vocea lăuntrică” a pieselor respective, de caracteristicile lor stilistice, care, în ambele montări, s-au risipit sau chiar evaporat cu totul. **Goana** după originalitate, cultul formei, jocul scripitor, dar în mare parte gratuit, al imaginației, au compromis și mult așteptata reprezentatie a botoșănenilor, cu **Negușătorul din Veneția**, semnată de unul dintre „campionii” regiei tinere, Iulian Vișa.

Utilizarea unor semne teatrale care, în loc să ducă la limpezirea operei, seamănă confuzie, a făcut obiectul principal al discuțiilor. Respectul pentru spiritul textului, întemeierea pe o gîndire regizorală limpede, care să vină în întîmpinarea publicului, refuzul spectacolelor elitariste au fost principii care au întrunit adeziunea unanimă. Din punctul de vedere al autorilor dramaticei și în favoarea publi-

Premiile

● **MARELE PREMIU AL FESTIVALULUI**, acordat de Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Neamț, spectacolului cu piesa **Dragonul** de Evgheni Șvarț, realizat de Teatrul Tineretului din Piatra Neamț.

● **PREMIUL A.T.M.**, spectacolului cu piesa Tyl Ulenspiegel, dramatizare de Theodor Mănescu după Charles De Coster, realizat de Teatrul „Tăndărică”.

● **PREMIUL CONSILIULUI NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR**, spectacolului cu piesa Metamorfoze de Cristian Pepino, după Ovidiu, realizat de Teatrul de păpuși din Constanța.

● **PREMIUL PENTRU REGIE**, acordat de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist, lui Victor Ioan Frunză, pentru spectacolul **Dragonul**.

● **PREMIUL PENTRU SCENOGRAFIE**, acordat de ziarul „Scinteia tineretului”, Doinei Antemir și Mariei-Jeanne Lecca, pentru spectacolul **Dragonul**.

● **PREMIUL PENTRU INTERPRETARE**, acordat de Studioul de radio și televiziune Iași, actriței Virginia Dobrovici, pentru realizarea rolului Ortansa, din spectacolul **Proștii sub clar de lună** de Teodor Mazilu, la Teatrul de Stat din Arad.

● **PREMIUL PENTRU INTERPRETARE**, acordat de revista „Cutezătorii”, actorului Horațiu Mălăele, pentru realizarea rolului Tyl, din spectacolul Tyl Ulenspiegel.

● **PREMIUL PENTRU DEBUT**, acordat de revistele „Amfiteatrul” și „Viața studențească”, regizorului Dominic Dembinski, pentru realizarea spectacolului **Proștii sub clar de lună**, la Teatrul de Stat din Arad.

● **DIPLOMA PENTRU OPȚIUNE REPERTORIALĂ**, Teatrului Național din Tirgu Mureș, pentru piesa Tot ce avem mai sfînt de Ion Druță.

● **DIPLOME PENTRU INTERPRETARE**, actorului Gheorghe Dănilă, pentru realizarea rolului Primarul din spectacolul **Dragonul**; actorului Vasile Vasiliu, pentru rolul Călin Ababii din spectacolul Tot ce avem mai sfînt.

● **DIPLOMA PENTRU MUZICA DE SCENĂ**, lui Mircea Florlan, pentru muzica spectacolului Tyl Ulenspiegel.

● **MENȚIUNEA SPECIALĂ A JURIULUI**, studentei Ana Ciontea, pentru realizarea rolurilor Anișoara din piesa Iertarea și Jo din piesa Gustul mierii.

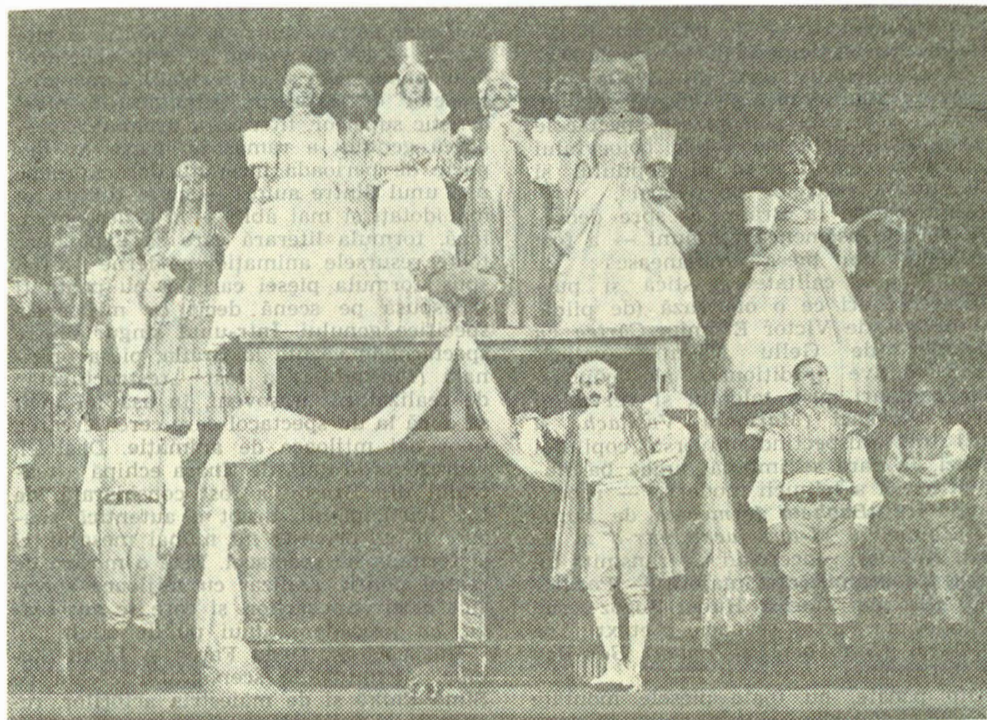
cului, au vorbit Mircea Radu Iacoban, Paul Cornel Chitic, Ion Lucian, Deosebit interes a stîrnit ideea tinărului regi-zor Costin Marinescu, de a încredința spectatorului atribute de factor cu putere de decizie asupra actului de creație; dealtfel, distincțiile festivalului reflectă oarecum acest deziderat, calitățile mon-tărilor premiate fiind raportate la impac-tul cu publicul. Deși spectacolele au fost destul de numeroase (16), relativ puține au satisfăcut toate exigențele.

Cei mai tineri dintre tinerii participanți la festival, studenții celor două institute de teatru („I. L. Caragiale” din Bucu-rești și „Szentgyörgyi István” din Tirgu Mureș), au făcut cîteva demonstrații practice privind pregătirea profesională a viitorilor actori. Două spectacole, **Iertarea** de Ion Băieșu și **Gustul mierii** de She-lagh Delaney, susținute de clasa profesor Ion Cojar, anunță cîteva talente certe, printre care s-a remarcat studenta Ana Ciontea. Readusă în circuitul teatral, pie-sa **Iertarea** și-a reconfirmat, cu acest pri-lej, resursele dramatice, rezonanța în actualitate, solida construcție a caractere-lor, care oferă actorilor generoase posibi-lități de creație.

Evoluția studenților de la Tirgu Mureș în **Scrisoarea pierdută** (clasa lector Adri-an Mazarache) a fost mai puțin conclu-dentă. În majoritatea lor, interpreții cele-brelor personaje au apărut ștersi, fără relief comic, savoarea satirei lui Cara-giale convertindu-se, ciudat, într-o pastă cenușie.

Alături de cele șapte teatre „mari” (A-rad, Botoșani, Național-București, Piatra Neamț, Sibiu, Tirgu Mureș, Petroșani), ambasadori de nădejde au trimis la Fes-tival teatrele „mici”, pentru copii și tine-ret. Și **Tyl Ulenspiegel** (versiune drama-tică de Theodor Mănescu, regia, Cătă-lina Buzoianu), și **Frumoasele pasiuni e-lectrice** de Vladimir Simon (regia, Irina Niculescu), elogiata de revista noastră la vremea premierei, au demonstrat încă o dată că Teatrul „Tăndărică” dispune de forțe capabile să participe cu brio la ori-ce competiție din țară și din străinătate. Reputata trupă a păpușarilor din Con-stanța, nu s-a lăsat mai prejos: întorcî-du-se de la Zagreb cu o înaltă distincție, aceștia au ambiționat să arate că specta-colul lor cu **Metambrfoze** (prelucrare și regia, Cristian Pepino) poate cîștiga, și în țară, aprecieri favorabile. Deși au în zestre

„Dragonul” de Evgheni Șvarț, spectacolul teatrului-gazdă, multiplu pre-miat în Festival

montări excelente, păpușarii ieșeni și cei bacăuani au apărut handicapați de spectacolele lor modeste.

Accentul pus de tinerii regizori pe spiritul de echipă, pe spectacolul de grup, a frinat oarecum exprimarea individualităților. Totuși, în reprezentații foarte bune, ca **Dragonul și Proștii sub clar de lună**, au strălucit actori cunoscuți, și mai puțin cunoscuți: în cel dintâi — Gheorghe Dănilă, Mihai Cafrița, Carmen Petrescu, Maria Teslaru, Gheorghe Apostol, Paul Chiribuță, Florin Ghenescu, în cel de-al doilea — Virginia Dobrovici, interpreta originală a celebrului personaj mazălian Ortansa. În galeria actorilor care s-au distins pe scena actualei ediții, s-au

numărat și Horațiu Mălăele, Vasile Vasiliu, Anda Călugăreanu, Rodica Negrea, Mihai Gingulescu, Radu Basarab, Ovidiu Stoichiță, Sebastian Comănici, Mihai Clita, Dumitru Drăcea și alții.

În numele breslei actricești, tinărul actor Dragoș Păslaru, de la Teatrul „Notara”, a făcut un apel emoționant la armonioasa colaborare între generații. O colaborare așa cum ni se demonstrează că există în colectivul de la Piatra Neamț. Împreună cu directorul ei, Gheorghe Bungez, echipa Teatrului Tineretului a fost sufletul festivalului, căruia îi urăm cu toții să rămână așa cum e, adică... mereu tinăr.

Valeria DUCEA

Reuniunea teatrelor de animație, marionete și păpuși

Brăila, 8-14 noiembrie

Unsprezece trupe de păpușari au ținut să participe la sărbătorirea Teatrului pentru copii din Brăila, prilejuită de împlinirea a 30 de ani, oferind, totodată, prin cele paisprezece spectacole prezentate, puncte de reper colocviului „Universul contemporan al copilului și dramaturgia teatrelor de păpuși”.

Întâlnirea de la Brăila — spre deosebire de alte asemenea reuniuni — a fost dominată de piesa românească: de incontestabilă calitate artistică și purtând semnături ce o onorează (de pildă, *Pui de om* de Victor Eftimiu, *Cartea cu Apolodor* de Gellu Naum); valorificând motive tradiționale ale păpușarilor populari, prin talentul și verva lui Alecu Popovici (*Marioara*, *Vasilache și alții*); ori prospectind universul copilului de azi, în care se îmbină lumea basmului și aceea a tehnicii moderne — roboți, computere (*Bagheta fermecată* de Eugenia Zaimu și *M-am jucat într-o zi de Andi Andries*); încercând să transmită un mesaj cu semnificație majoră — *Porumbița albă* de Viorica Huber-Rogoz; sau compunând un scenariu-pretext de spectacol (*Boroboacă și Zmeul Bau-Bau* de N. Drăghia).

Din păcate, nu toate piesele montate pe scena păpușilor sînt și opere literare.

S-a demonstrat, din nou — pentru a cîta oară? — că, în vreme ce arta spectacolului păpușăresc și-a îmbogățit gama mijloacelor de expresie, atingînd un nivel artistic superior, literatura dramatică specifică genului a rămas în urmă, nu de parte de perioada începuturilor. Aproape nici unul dintre autori — chiar dintre cei mai dotați și mai abili — n-a descoperit, încă, formula literară care să exploateze toate resursele animației moderne; altfel spus, formula piesei care să nu poată fi transpusă pe scenă decît cu mijloacele specifice genului. Într-unul singur dintre spectacolele văzute la Brăila, piesa originală (*Porumbița*) a fost „restructurată” de realizatorii brașoveni, în așa fel încît să ducă la un spectacol care cerea crearea unor noi mijloace de animație. Dealtfel, reprezentația dată de tinăra echipă a teatrului din Brașov a fost considerată, de toți participanții, drept o autentică reușită, în ce privește nu numai mesajul, ci și formula de spectacol. Este o mostră de teatru politic realizat cu mijloace specifice artei păpușarilor și care se adresează, cu precădere, unui public adult.

Regizorii Șt. Dedu Farca și Liviu Steciuc, susținuți de scenografia creată de Simó Enikő și de măiestria actorilor, recurg la o suită de imagini pregnante —